

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obžalovaného **T. T. a spol.**, pre trestný čin porušovania predpisov o obehu tovarov v styku s cudzinou podľa § 8 ods. 1, § 124 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 1999 a iné na verejnom zasadnutí 20. septembra 2011 v Bratislave o odvolaní obžalovaného T. T. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2011, sp. zn. 3 T 13/2002, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e** vo vzťahu k obžalovanému T. T..

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 sa obžalovaný **T. T.**

u z n á v a z a v i n n é h o , ž e

ako majiteľ a zároveň konateľ firmy N., ul. T., dňa X. v dopoludňajších hodinách na Colnom úrade v Č., pobočka M., podal návrh na colné prejednanie 28.800 litrov tovaru deklarovaného ako potravinárska esencia s číselným kódom X., naloženého na železničnom vagóne č. X.-4 po predchádzajúcej vzájomnej dohode s doposiaľ nezistenými osobami

a odoslaného z firmy P., B., A., B., pre jeho firmu N. do M., hoci vedel, že vo vagóne je naložených 28.800 litrov potravinárskeho liehu, čím by skrátil clo vo výške 767.566,- Sk (25.478,52 eur) spotrebnú daň z liehu vo výške 6.638.976,- Sk (220.373,63 eur), dovoznú prirážku vo výške 39.651,- Sk (1 316,17 eur) a daň z pridanej hodnoty vo výške 1.895.023,- Sk (62.903,24 eur), všetko ku škode Slovenskej republiky, zastúpenej Colným úradom Č., k čomu však nedošlo, pretože lieh bol colnými orgánmi zaistený a následne zlikvidovaný,

teda

v úmysle spáchať trestný čin sa dopustil konania nebezpečného pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smerovalo ku skráteniu cla a inej platby vyberanej podľa zákona pri dovoze tovaru a k spôsobeniu týmto činom škody veľkého rozsahu,

tým spáchal

pokus trestného činu porušovania predpisov o obehu tovarov v styku s cudzinou podľa § 8 ods. 1, § 124 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006.

Za to sa odsudzuje :

Podľa § 124 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 40 ods. 1 a § 35 ods. 2 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere **14 mesiacov nepodmienečne**.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa obžalovaný pre výkon trestu odňatia slobody **zaraduje do I. nápravno výchovnej skupiny**.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. **sa zrušuje** rozsudok Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 13. apríla 2007, sp. zn. 1 T 164/2002, vo výroku o treste, ktorým bol obžalovanému T. T. podľa § 140 ods. 3 Tr. zák., § 40 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 roka nepodmienečne so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do I. nápravno výchovnej skupiny, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len krajský súd) uznal obžalovaného T. T. za vinného, že

ako majiteľ a zároveň konateľ firmy N., ul. T., dňa X. v dopoludňajších hodinách na Colnom úrade v Č., pobočka M., podal návrh na colné prejednanie 28.800 litrov tovaru deklarovaného ako potravinárska esencia s číselným kódom X., naloženého na železničnom vagóne č. X.-4 po predchádzajúcej vzájomnej dohode s doposiaľ nezistenými, osobami a odoslaného z firmy P., B., A., B., pre jeho firmu N. do M., hoci vedel, že vo vagóne je naložených 28.800 litrov potravinárskeho liehu, čím by skrátil clo vo výške 767.566,- Sk (25.478,52 eur) spotrebnú daň z liehu vo výške 6.638.976,- Sk (220.373,63 eur), dovoznú prirážku vo výške 39.651,- Sk (1 316,17 eur) a daň z pridanej hodnoty vo výške 1.895.023,- Sk (62.903,24 eur), všetko ku škode Slovenskej republiky, zastúpenej Colným úradom Č. k čomu však nedošlo, pretože lieh bol colnými orgánmi zaistený a následne zlikvidovaný.

Takto zistený skutok krajský súd kvalifikoval ako trestný čin porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 124 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona účinného do 31. 8. 1999 v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátenia dane v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 148 ods. 1,5 Trestného zákona účinného do 31. 8. 1999 a trestným činom skrátenia poplatkov a im podobných dávok v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 148b Trestného zákona, účinného do 31.8.1999.

Za spáchanie činu krajský súd obžalovanému uložil podľa § 148 ods. 5, § 40 ods. 1, § 35 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 19 mesiacov, pre výkon, ktorého podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil obžalovaného do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Krajský súd zároveň podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. zrušil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 13. 4. 2007 sp. zn. 1 T 164/02 vo výroku o treste, ktorým mu bol podľa § 140 ods. 3 Trestného zákona, § 40 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 roka nepodmienečne so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do I. nápravno-výchovnej skupiny, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce. pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Tým istým rozsudkom bol obžalovaný M. Ž. oslobodený spod obžaloby podľa § 226

písm. b/ Tr. por., v znení účinnom do 1. januára 2006, podľa ktorého sa v konaní vzhľadom k podaniu obžaloby pred 1. januárom 2006 postupuje (ďalej len Tr. por.). V tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť v konaní pred súdom prvého stupňa uplynutím lehoty prokurátora na podanie odvolania (obžalovaný Ž. sa odvolania vzdal).

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie obžalovaný T. písomným podaním obhajcu z 11. apríla 2011, ktoré odôvodnil následnými opakovanými podaniami.

V odvolaní napáda uznanie viny i výrok o treste. Má za to, že nebolo dokázané, že mal vedomosť o skutočnom obsahu zásielky dopravenej na železničnú stanicu v M.. Domnieval sa, že colne deklaruje esenciu, dodanie ktorej ďalšiemu odberateľovi mal predbežne nakontrahované, nemôže byť teda páchatel'om trestného činu a mal by byť spod obžaloby oslobodený podľa § 226 písm. b/ Tr. por. Pre prípad posúdenia viny odvolacím súdom zhodne s rozhodnutím súdu prvého stupňa navrhuje obžalovaný upustiť od uloženia súhrnného trestu podľa § 37 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd), keďže nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 253 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., preskúmal podľa § 254 ods. 1, ods. 2 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku krajského súdu, proti ktorým mohol obžalovaný T. podať odvolanie, teda výroku o vine a výroku o súhrnnom treste, týkajúcich sa jeho osoby. V zmysle naposledy uvedeného ustanovenia prihliadal najvyšší súd pri odvolacom prieskume i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Takto najvyšší súd zistil nasledovné:

Krajský súd po splnení dôkazných pokynov odvolacieho súdu uvedených v jeho predchádzajúcom uznesení rozhodol na základe vecne správneho hodnotenia dôkazov, zistiac skutok spáchaný obžalovaným T., zároveň aj za účasti iných, súdu neznámych osôb, ktorých nestotožnenie však na pozitívnom závere o vine obžalovaného nič nemení.

Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, možno na neho odkázať najmä v tých pasážach, ktoré reagujú na okolnosti, na ktoré poukázal už najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí zo 7. septembra 2010 (resp. na časti z odôvodnenia tohto rozhodnutia, prevzaté krajským súdom do odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Treba však uviesť, že v oblasti skutkových zistení, resp. úvah o účasti obžalovaného na žalovanom skutku, obsiahnutých vo vyššie uvedenom uznesení najvyššieho súdu, nešlo o právny názor nadriadeného súdu (ako sa to v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza). Išlo o poukázanie na dôkazné okolnosti a súvislosti, s ktorými sa bolo potrebné v konaní pred súdom prvého stupňa vysporiadať (§ 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), avšak pri rešpektovaní zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 6 Tr. por.

Keďže, ako už bolo uvedené, odvolací súd sa úvahami týkajúcimi sa hodnotenia dôkazov rozsiahle zaoberal už v predchádzajúcom uznesení, obmedzuje sa v rámci tohto odôvodnenia len na konštatáciu, že neevidovanie obžalovaným na hlavnom pojednávaní predloženej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy vo firme K., právnom nástupcovi spoločnosti J. (v predloženej zmluve navyše Ing. B. figuroval ako obchodný riaditeľ spoločnosti, ktorým nebol), záver o vine obžalovaného T. potvrdzuje a v potrebnej miere odstraňuje možné pochybnosti v tomto smere.

V rozpore so zákonom však krajský súd postupoval pri právnej kvalifikácii činu, čím obžalovaného znevýhodnil. Nesprávne bolo použité pravidlo o časovej účinnosti Trestného zákona (zák. č. 300/2005 Z.z., vyjadrené v jeho § 2 ods. 1, ktoré posúva kvalifikáciu činu do sféry aplikácie zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, kde je potom obsahovo rovnako vyjadrené v § 16 ods. 1 tohto zákona). V zmysle uvedených ustanovení je potrebné kvalifikačne použiť Trestný zákon v tom znení (výberom od času spáchania činu až do času rozhodovania súdu), ktorý je pre páchatel'a najpriaznivejší.

Na rozdiel od zákona účinného v čase spáchania činu (zákon použitý krajským súdom), kde sa konanie obžalovaného posudzovalo ako jednočinný súbeh troch trestných činov (osobitná trestnosť skrátenia cla, skrátenia dane a skrátenia poplatku, resp. jemu podobnej dávky), počnúc 1. septembrom 1999 sa všetky platby vyberané podľa zákona pri dovoze tovaru, resp. ich skrátenie, subsumuje pod ustanovenie § 124 ods. 2 Tr. zák. v znení potom účinnom u tohto ustanovenia až do 1. januára 2006 (ako základnú skutkovú podstatu). Tak je tomu i podľa súčasne účinného Trestného zákona (§ 254 ods. 2), avšak pri použití prísnejšej sankcie (pre žalovaný čin by išlo o sadzbu sedem až dvanásť rokov podľa § 254 ods. 5, § 125 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006, čo je pre páchatel'a v dotknutej veci najmenej priaznivá zákonná úprava).

Najpriaznivejšie pre páchatel'a je v danom prípade posúdenie žalovaného činu podľa Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006, a to pri výške minimálnej mzdy (v nadväznosti na § 89 ods. 13 tohto zákona) k 31. decembru 2005, teda v naposledy účinnom znení zákona č. 140/1961 Zb. (z hľadiska dotknutých ustanovení osobitnej časti Trestného zákona ide o úpravu účinnú od 1. septembra 1999 do 1. januára 2006).

Skrátenie poplatkov a im podobných dávok (čo sa vzťahuje na časť konkrétne v prejednávanej veci vzniknutého colného dlhu, zodpovedajúcu dovoznej prirážke) nie je už podľa právneho stavu po 31. auguste 1999 trestným činom, pokrytým samostatným ustanovením osobitnej časti Trestného zákona. Pri dovoze tovaru však podoba v tomto období, až do 1. januára 2006 účinného ustanovenia § 124 ods. 2 Tr. zák. (rovnako ako § 254 ods. 2 súčasne účinného Trestného zákona) pokrýva všetky platby vyberané podľa zákona, teda podľa osobitných zákonov, upravujúcich tieto povinné platby dovozcu.

Použitie úpravy Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 teda v prípade colného dlhu pri posudzovanom dovoze vyvoláva potrebu zahrnúť do výšky škody (tu kvalifikačne rovnorodej s rozsahom činu) aj hodnotu skrátenej dovoznej prirážky (okrem spotrebnej dane, dane z pridanej hodnoty a cla). Napriek tomu je použitie tejto úpravy pre páchatel'a priaznivejšie než použitie zákona v znení účinnom v čase spáchania činu (X.).

Nebolo by tomu tak, ak by súčet skrátenia dotknutých platieb posunul čin pri jeho právnom posúdení v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty, upravenej v § 124 Tr. zák., do vyššieho odseku, resp. vyššej trestnej sadzby, než bola sadzba použitá pri ukladaní súhrnného trestu krajským súdom (5 až 12 rokov odňatia slobody podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. septembrom 1999, a rovnako po zvyšnú dobu účinnosti zák. č. 140/1961 Zb.).

Avšak výška skrátenej (spotrebnej a z pridanej hodnoty) dane zodpovedá z hľadiska kritérií § 89 ods. 13 krajským súdom použitého zákona kvalifikačnému znaku „veľkého rozsahu“, teda najvyššej sadzbe podľa § 148 tohto zákona (jeho odseku 5). Podľa rovnakých zákonných kritérií zodpovedá pásmu „veľkého rozsahu“ aj po 31. auguste 1999 a v konečnom dôsledku k 31. decembru 2005. Tomuto zákonnému znaku teda zodpovedá aj súčet s ďalšími

dvoma inkriminovanými položkami (clo a dovozná prirážka), ktorý činí 9 341 216 Sk, v prepočtovom ekvivalente podľa konverzného kurzu 310 071, 57 eur.

Použitie § 124 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. (zák. č 140/1961 Zb. v jeho naposledy účinnom znení), ktoré sa z hľadiska škody viaže na jej „značnú“ výšku, neprináša teda ukladanie trestu v nižšej trestnej sadzbe (rovnako 5 až 12 rokov trestu odňatia slobody). Napriek tomu je (ako už bolo uvedené), pre páchatel'a priaznivejšie.

Je tomu tak preto, že nepôjde o jednočinný súbeh trestných činov, s ktorým by bolo spojené prihliadnutie na príťažujúcu okolnosť podľa § 34 písm. i/ Tr. zák. v oboch porovnávaných zneniach (páchatel' spáchal viac trestných činov).

Na túto okolnosť sa síce prihliadalo ako na príťažujúcu z hľadiska ukladania súhrnného trestu za viacčinný súbeh trestných činov (bez použitia asperačnej zásady pri aplikácii § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, a to v zmysle § 299a ods. 3 tohto zákona), avšak páchatel'ovi materiálne príťažuje v menšom rozsahu, než keby išlo o súbeh nie dvoch, ale štyroch trestných činov.

Použitie Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 (teda v naposledy účinnom znení zák. č. 140/1961 Zb.) je potom sekundárne pre páchatel'a výhodnejšie aj preto, že pri takejto kvalifikácii činu (teda podľa § 124 ods. 2, ods. 5 Tr. zák.) nedochádza (na rozdiel od kvalifikácie podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., ktorá zodpovedá krajským súdom použitému zneniu zákona) zo zákona k zaradeniu páchatel'a pre výkon trestu odňatia slobody do tretej nápravno-výchovnej skupiny (ako to vyplýva z § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v oboch porovnávaných zneniach).

Keďže teda bolo v neprospech obvineného porušené ustanovenie Trestného zákona, najvyšší súd podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušil napadnutý rozsudok v časti, týkajúcej sa obžalovaného T. T., a s využitím § 259 ods. 3 tohto zákona rozhodol v otázke viny na nezmenenom skutkovom základe o spáchaní trestného činu obžalovaným, kvalifikujúc zistený skutok tak, ako to zodpovedá výroku tohto rozsudku a z hľadiska právnych úvah jeho odôvodneniu. Pokiaľ ide o pojmové znaky „skrátene“ (tu cla a inej platby vyberanej podľa zákona), subjektívnu stránku konania obžalovaného (priamy úmysel pri osobitnej forme podvodu, spáchaného pokusom o uvedenie do omylu pracovníkov

colného úradu), a taktiež pokiaľ ide o charakteristiku vývojového štádia pokusu dotknutého trestného činu, možno odkázať na odôvodnenie rozsudku krajského súdu a na predchádzajúce uznesenie najvyššieho súdu.

Žiada sa ešte dodať, že zmenená právna kvalifikácia konania obžalovaného nič nemení na absencii trestnosti konania spoluobžalovaného Ž. (najvyšší súd uvádza túto okolnosť len informačne, keďže k právoplatnému oslobodeniu menovaného došlo už v konaní pred súdom prvého stupňa).

V nadväznosti na zrušenie výroku o vine došlo v zmysle § 258 ods. 2 časť vety za bodkočiarkou i k zrušeniu nadväzujúcich výrokov, týkajúcich sa uloženia súhrnného trestu a k rozhodnutiu odvolacieho súdu o tejto otázke.

Trest uložený krajským súdom nebolo v dôsledku absencie odvolania prokurátora v ďalšom konaní už možné sprísniť (zákaz reformácie „in peius“ podľa § 259 ods. 3 veta druhá, § 264 ods. 2 Tr. por.). Vychádzajúc z vyššie uvedenej situácie a v jej rámci, premietol odvolací súd zmenu právnej kvalifikácie, ku ktorej došlo v prospech obžalovaného, do adekvátneho zníženia súhrnného trestu odňatia slobody, uloženého súdom prvého stupňa. Takto určil podľa § 124 ods. 5, § 35 ods. 2 (použitom v zmysle § 299a ods. 3) a § 40 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 výmeru 14 mesiacov tohto trestu (neporušiac pri mimoriadnom znížení trestu hranicu podľa § 40 ods. 5 písm. c/ tohto zákona).

Pre výkon trestu zaradil najvyšší súd obžalovaného podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 do I. nápravno-výchovnej skupiny, keďže pred spáchaním činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Výrok tohto rozsudku o zrušení predchádzajúceho rozsudku vo výroku o treste pri aktuálnom ukladaní súhrnného trestu je vo vzťahu k napadnutému rozsudku obsahovo zhodný.

Nárok na náhradu škody nebol v adhéznom konaní príslušným colným úradom uplatňovaný, a vzhľadom na jeho hmotnoprávnu podstatu súčasť colného dlhu, ani v tomto konaní uplatniteľný. Tento administratívno-právny nárok nebol ako colný dlh vyrubený ani v colnom konaní, nakoľko v tomto konaní došlo k rozhodnutiu o likvidácii dovezeného liehu, čím dotknutý nárok zanikol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 20. septembra 2011

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu**

Vyhotovil: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková